

**ИЗБОРНОМ ВЕЋУ
ПРАВОСЛАВНОГ БОГОСЛОВСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

Одговор на примедбе „Приговора на Реферат Комисије за избор у звање редовног професора за ужу научну област Библистика / Тежиште истраживања: Свето Писмо Новог Завета, са пуним радним временом“ др Родољуба Кубата

На Реферат Комисије за избор у звање редовног професора Православног богословског факултета Универзитета у Београду за ужу научну област **Библистика / Тежиште истраживања: Свето Писмо Новог Завета** (са пуним радним временом), од 1. октобра 2020. године (бр. 0205-463/6), којим је проф. др Првослав – Порфирије Перић предложен за избор у звање редовног професора од стране Комисије у саставу: проф. др Иринеј Буловић, редовни професор Православног богословског факултета Универзитета у Београду, у пензији, проф. др Предраг Драгутиновић, редовни професор Православног богословског факултета Универзитета у Београду, и проф. др Војислав Јелић, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Београду, упућен је и Архиви Факултета дана 16. октобра 2020. године поднет Приговор који је потписао др Родољуб Кубат (број 0205-463/8). Овим путем чланови Комисије одговарају на садржај Приговора, према следу примедби које су у њему изложене.

1. Одговор на приговор о некомпетентности Комисије

Одбија се примедба на рачун некомпетентности трочлане Комисије за писање Реферата за избор проф. др Првослава – Порфирија Перића у звање редовног професора. Састав ове Комисије установљен је легитимном одлуком Групе за библијско богословље Православног богословског факултета, којом је у својству њеног шефа дана 20. фебруара 2020. године председавао управо др Родољуб Кубат, те да испуњава све услове за писање Реферата потврдило је затим Наставно-научно веће Православног богословског факултета на својој Петој редовној седници, одржаној 24. фебруара 2020. године, када је доношењем Одлуке о усвајању Предлога Групе (бр. 0104-161/3) омогућен даљи изборни поступак. Обе

одлуке истовремено су засноване на неупитној компетенцији свих чланова Комисије. Пошто потписницима предложеног дописа из више разлога не приличи аргументација сопствених компетенција, биће констатоване три чињенице. Прво, да је проф. др Иринеј Буловић три и по деценије (1980-2015) предавао предмете из научне области Свето Писмо Новог Завета на Богословском факултету Српске Православне Цркве (до 2004.), односно на Православном богословском факултету Универзитета у Београду (од 2004.). Током тог периода, он је целокупним наставним и научним ангажманом дао немерљив допринос српској Библистици, омогућивши, на концу каријере, стварање првог Библијског института у Срба, те окупљање у њему, са конкретним циљем у погледу развоја библијских дисциплина, квалитетног научног подмлатка. Учешће проф. др Иринеја Буловића у бројним факултетским и универзитетским телима током читавог радног века, уз шта и дугогодишње председавање Групом за библијско богословље, непобитна је потврда његове компетентности и признатости у целој академској заједници. Друго, учешће проф. др Војислава Јелића у раду Комисије такође је суштински важно, јер се без савремених достигнућа из области античке реторике као референтног истраживачког домена овог истакнутог и угледног научног радника не може адекватно разумети теологија Апостола Павла, којој је Рефератом приказани опус кандидата проф. др Првослава – Порфирија Перића посветио највећу пажњу. О компетентности проф. др Јелића посебно говори чињеница да је радни век провео на Одељењу за класичне науке Филозофског факултета Универзитета у Београду, чији је, такође, био дугогодишњи управник, као и то да је у овој области објавио низ важних и истакнутих монографија, студија и чланака. И треће, стручном квалитету Комисије нарочито доприноси професионални квалитет проф. др Предрага Драгутиновића, редовног професора Православног богословског факултета у области Свето Писмо Новог Завета, о чијем научном и богословском реномеу довољно говори чланство у престижној међународној асоцијацији за истраживање Новог Завета *Studiorum Novi Testamenti Societas*. Сва три члана, од којих посебно проф. др Иринеј и проф. др Драгутиновић, чине језгро истраживања новозаветне књижевности у српској средини, основ Библијског института Православног богословског факултета и темељ развоја кадра у научној области за коју је проф. др Првослав – Порфирије Перић кандидован за избор у звање редовног професора.

2. Одговор на анализу чланка „Антропологија светог Апостола Павла“

У Приговору су изнете примедбе на чланак проф. др Порфирија Перића „Антропологија светог Апостола Павла“, објављеном у *Зборнику Матице српске за друштвене науке* № 174 (2/2020), 147–166. Према следу примедби дати су и одговори.

Симплификација коју Приговор лоцира у називању старозаветне антропологије „холистичком“ (стр. 149) и непозивање при томе на битне библијске изворе не умањују научни квалитет чланка, јер аутор на датом месту свесно не представља сво богатство јеврејске антропологије. Формат анализираног чланка (који на другим местима успешно разрађује антрополошке теме и наводи бројне изворе) има систематску структуру и ограничен обим, ради чега су неопходне рационализације у погледу уопштавања и употребе извора. Такође не стоји примедба да су термини „нефеш“, „басар“, „лев“ и руах“ нетачно употребљени. Аутор заправо није искључио могућност да поменути термини означавају делове тела, него да је њихова употреба у том погледу искључива и у дотичном смислу атомистичка (стр. 149-150).

Не прихвата се примедба да су приликом израде чланка морали бити уважени студија Мартина Хенгела *Judaism and Hellenism* (Philadelphia 1974), као и други радови којима су недавно продубљена схватања о полифонији јелинистичке мисли и сложености односа грчке и јеврејске мисли у античком свету. Пошто је у науци прихватљиво успостављање препознатљивих цивилизацијских образаца за сваку културну епоху и сферу, те пошто се антички свет, упркос свој разноликости, свакако одликује репрезентативношћу и универзалношћу, тематска подела на старозаветну холистичку и јелинистичку дуалистичку антропологију није нетачна и потпуно превазиђена. Чланак проф. др Порфирија Перића је прегледног типа и први такве садржине у српској средини, због чега Комисија сматра да је веома добро да на основу у њему датих представа и прегледних исказа (општег типа) буду убудуће, кроз друге радове, покретана конкретнија питања.

У наставку се не прихвата примедба о дисконтинуитету описа „јелинске мисли“ као дуалистичке и монистичке (стр. 150), зато што аутор, говорећи о дуалистичкој особини грчке мисли као најистакнутијој, подсећа да је томе допринео монистички поглед на свет код старих Грка. Ако је „душа бесмртна, духовна и вечна“, онда је тело „материјално, смртно и ограничено“ (стр. 151). У циљу отклањања сваке евентуалне нејасноће, аутор у завршетку одељка даје целовиту закључну мисао којом у циљу постизања пријемчиве

систематске структуре рада релативизује друге антрополошке могућности у грчком свету: „Независно од правца који су следили у својој мисли, сви старогрчки философи били су сагласни у једноме, а то је да тело има нижи статус у односу на душу.“

С обзиром на очигледну софтверску (штампарску) природу грешке у писању *свих* јеврејских речи у фусноти 16 у обрнутом смеру (с лева на десно) одбија се приговор да она говори о ауторовим компетенцијама у домену познавања старог јеврејског језика.

У Приговору се мисли на страницу бр. 157 и даље (до бр. 159), а не на страницу бр. 153, када се указује где се тачно у чланку говори о грчком појму $\sigma\alpha\rho\varsigma$. Будући да би „дубља анализа овог појма и његове употребе у контексту... могла да буде тема једног целог чланка“, аутор свесно не улази у дубљу анализу. У том смислу се не прихвата примедба на рачун ауторовог превиђања јеврејског порекла израза „ $\kappa\omicron\lambda\ \sigma\alpha\rho\varsigma$ “ (*kol basar*). Аутор, наиме, указује на јеврејско порекло израза $\sigma\alpha\rho\varsigma$ (стр. 157), дајући предност, у датом, ограниченом простору, анализи чешћег облика $\kappa\alpha\tau\grave{\alpha}\ \sigma\alpha\rho\kappa\alpha$. У јасним границама систематског прегледа Павлове антропологије осврт на ретко коришћену конструкцију „ $\kappa\omicron\lambda\ \sigma\alpha\rho\varsigma$ “ у Павловим списима (Рим 3, 20; 1Кор 1, 29; 15, 39; Гал 2, 16) суштински не доприноси његовом квалитету.

Примедбе на погрешан број појављивања два антрополошка појма (стр. 152) – појма $\psi\upsilon\chi\eta$ 14 уместо 13 (или 19) пута и појма $\nu\omicron\upsilon\varsigma$ 8 уместо 6 пута у Посланици Римљанима, односно 6 уместо 7 пута у Првој посланици Коринћанима – такође се одбијају јер нису суштинске. Исто важи и за једно погрешно навођење броја стране из студије: J. D. G. Dunn, *The Theology of Paul the Apostle* (Grand Rapids: Eerdmans, 1998). Све наведене грешке су техничког типа, тичу се незнатног дела рада и нису пресудне по његов квалитет. Имајући у виду евидентну ауторову прецизност изражавања и навођења извора и литературе, ове грешке су највероватније настале у куцању, а не у „погрешном и некритичком“ преузимању из студије Дана, како се то Приговором жели приказати (који такође погрешно наводи страницу бр. 153, а не бр. 157).

Одбија се Приговором упућена примедба на зависност анализираног чланка „о Дановој монографији“ и студији „Jewett-a“ (R. Jewett, *Paul's Anthropological Terms: A Study of Their Use in Conflict Settings* [Leiden: E.J. Brill, 1971]), као што се, коначно, одбија и свака могућност антиципације таквог „научног поступка“ у евентуалној анализи осталих радова које је проф. др Порфирије Перић приложио на конкурс за избор у звање. Вишекратно

навођење Данових ставова на једној страни чланка (стр.160) и поређење подјединица у структури рада (тело, душа, ум, срце итд.) са формом Данове студије нису аргумент против научне оригиналности рада, јер су и међу бројним и при томе типским приручницима из области *Теологија Новог Завета* евидентне исте сличности. Тако, на пример, почев од утицајне *Теологије Новог Завета* Рудолфа Бултмана (*Theologie des Neuen Testaments* [Tübingen: Mohr, 1948]), у којој је систематизација Павлове антропологије дата на сличан начин (према енглеском издању [New York: Charles Scribner's Sons, 1951]: стр. 191-227), бар два млађа издања преузимају и разрађују Бултманова решења, те користе сличне „подјединице“ у приказу Павлове антрополошке мисли: Hans Conzelmann, *Grundriss der Theologie des Neuen Testaments* (München: C. Kaiser, 1967; Tübingen: Mohr, ⁴1987), 192-204, и Udo Schnelle, *Neutestamentliche Anthropologie: Jesus - Paulus – Johannes* (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1991), 44-133. Осим тога, у чланку прегледног карактера који као први такве врсте у српској средини свесно не отвара специфичне антрополошке теме, него превасходно, и то на пријемчив и стручан начин упознаје домаћу јавност са основним погледима у домену теологије Апостола Павла (за шта најбоље услове нуди управо *Зборник Матице српске за друштвене науке*), аутор има право да одабере како ће изнети и расподелити садржину рада. То право гарантовано му је позитивним мишљењем рецензената на основу којег је рад објављен, због чега он, напослетку узевши, потпуно задовољава све критеријуме да буде позитивно вреднован у поступку избора проф. др Првослава – Порфирија Перића у звање редовног професора.

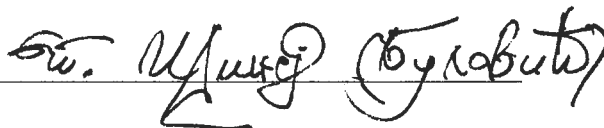
Коначно, будући да Приговором упућене примедбе суштински не оспоравају научни квалитет Приговором анализираног чланка „Антропологија Светог Апостола Павла“, нити да на било који други начин умањују допринос проф. др Порфирија Перића у научној области Свето Писмо Новог Завета, али и будући да је све време реч о изванредном кандидату који је од докторских студија па надаље, упркос бројним ангажовањима у другим областима јавног деловања, целокупан радни век провео истражујући у области Библистике, као и да је својим истраживачким подухватима и способношћу развијања домаћих библијских дисциплина немерљиво допринео напретку матичне научне области, Комисија сматра да су изнете примедбе, упућене Приговором др Родољуба Кубата, неосноване у целисти и са задовољством позива Изборно веће Православног богословског факултета Универзитета у Београду да прихвати њен Реферат за избор у звање редовног професора за ужу научну област Библистика/Тежиште истраживања: Свето Писмо Новог Завета, са пуним

радним временом, и да кандидата др Првослава – Порфирија Перића предложи за избор у звање редовног професора.

У Београду,

Чланови Комисије:

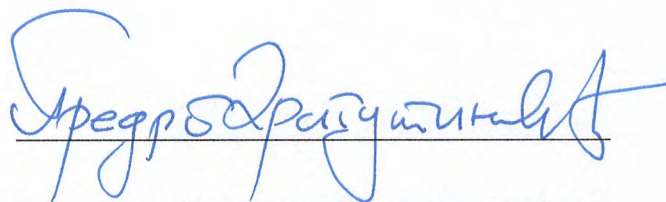
26. октобра 2020. године

Проф. др Иринеј Буловић, редовни професор

Православног богословског факултета

Универзитета у Београду, у пензији

Проф. др Предраг Драгутиновић, редовни професор

Православног богословског факултета

Универзитета у Београду

Проф. др Војислав Јелић, редовни професор

Филозофског факултета Универзитета у Београду